

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

V. Apud Tolosam civitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

III.

Quod res ad Ecclesiam mihi commissam pertinentes & tempore principatus vestri ablatas ita presentaliter restituitis & restitutas conservetis sicut tempore avi & patris vestri fuerunt, & excepto superposito, quod in usus possidentium vel ex aedificiis absumptum est, quomodo tunc erant, quantum ad hoc quod res usitato nomine appellamus constat, quando vos inde illas tulistis.

IV.

Vt praecepta illicita de rebus Ecclesiae mihi commissae à vobis facta rescidantur, & ut de cetero ne fiant caveatis.

V.

Vt ab Ecclesia mihi commissae indebitas consuetudines & injustas exactationes de cetero non exactetis, sed sic eas conservetis sicut tempore avi & patris vestri conservatae fuerunt.

VI.

Vt contra depraedatores & oppressores Ecclesiarum nostrarum & rerum ad easdem pertinentium defensionem secundum ministerium vestrum, quantum posse vobis Deus dederit, exhibeatis.

VII.

Vt praecepta quae avus & pater vester Ecclesiae nobis commissis fecerunt & firmaverunt & stabilita conservaverunt, quae etiam vos confirmastis, de cetero rata conservetis.

VIII.

Vt si vos contra haec capitula, aut nos, quod absit, non malitia, nec perverso studio, sed aut per humanam fragilitatem, aut per ignorantiam, vel per subreptionem, non damnabiliter egerimus, mutuo hoc consilio corrigamus. & firmata deinceps convenientia maneat.

T I T V L V S V.

Apud Tolosam civitatem.

SEQVENTIA CAPITVLA ACTA SVNT APVD

Tolosam civitatem anno quarto regni Domni Karoli, Indictione sexta, mense Iunio, antequam illa quae praecedunt facta fuerint secus Teudonis villam & in Verno palatio & in Belvaco civitate. sed ideo ante illa posita sunt quia & dignitate generalitatis & synodali praerminent auctoritate.

HÆc quae sequuntur capitula, consulentes necessitati Episcoporum Septimaniae, & subjectorum eis Presbyterorum providentes possibilitati, tractantes etiam sacri & iuste inreprehensibilis ministerij honestatem, Presbyterorum reclamatione commoniti, moderamine mansuetudinis nostrae usque ad diligentiorum tractatum synodali generalis decernimus.

C A P. I.

VT Episcopi nullam inquietudinem sive exprobrationem Presbyteris aut aperte ingerendo, aut alia qualibet occasione machinando, pro eo quod se ad nos hac vice reclamare venerunt, inferant: quia longa oppressio huiusmodi itineris eos fecit subire laborem.

II.

Vt unum modium frumenti, & unum modium hordei, atque unum modium vini, cum mensura quae publica & probata Tom. II.

ac generalis seu legitima per civitatem & pagum atque viciniam habetur, Episcopi à Presbyteris accipiant, & frischingam sex valentem denarios, aut sex pro ea denarios, & non amplius exigant. Et si haec non accipiunt, accipiant, si volunt, pro his omnibus duos solidos in denariis, sicut in Toletano & Bracarense consensu Episcopi considerasse dicuntur.

III.

Vt Presbyteri qui prope civitatem quinque miliaria commanent, per famulos suos

Brac. II. 2.
Tolet. VII.
41

B ij

prædictam dispensam reddi in civitate cui jusserit civitatis Episcopus faciant. Qui autem longius ab urbe commanent, statuunt Episcopi loca convenientia per decanias, sicut constituti sunt Archipresbyteri, quod similiter & eadem propinquitate ceteri Presbyteri per famulos suos debitam dispensam Archipresbyteris aut Episcoporum ministris convehant. Et procurent Episcopi ne ministri illorum Presbyteros dehonorent, aut pignora inhonestè tollendo, vel locationem pro receptione dispensæ exigendo; sed cum gratiarum actione recipiant quæ Presbyteri cum hilaritatis humanitate, juxta Apostolum, conferre debebunt. Quod si ministri Episcoporum Presbyteros dehonorerint, dignam illis exinde Episcopi castigationem exhibeant: quoniam nisi fecerint, & ad nos iterum pro hoc se Presbyteri reclamaverint, motus nostros qui culpabilis repertus fuerit sentiet. I V.

Vt in circuitione parrochiæ Episcopi de cetero singulos Presbyteros per singulas jacendo euntes Ecclesiolas, sicut hætenus, non prædentur; cum scriptum sit eosdem evangelizare debere, non turpis lucri gratia, ne vituperetur ministerium sanctum. Sed considerent & denuntient loca sibi & populo convenientia, & illuc Presbyteri, quotquot possibilitas & moderatio providerit, plebes suas adducant, & ibidem Episcopi prædicent, confirmet, & populi errata inquirent ac corrigant. Iterum autem, quia dominica voce datur licentia qui Evangelium adnuntiant ut de Evangelio vivant, licet Paulus Apostolus nihil horum fuerit usus, Presbyteri tale conjectum faciant ut & Episcopi solatium habeant & ipsi non graventur. Quod ita nobis fieri posse videtur, videlicet ut quatuor Presbyteri ad locum ubi quintus degit & Episcopus residet, plebes suas de quatuor partibus adducere studeant, & unusquisque eorum decem panes & dimidium modium vini & frischingam de quatuor denariis & pullos duos & ova decem & modium unum de annona ad caballos in subsidium benedictionis gratia præstet Episcopo. & similiter quintus, in cujus domo Episcopus residet, faciat, nec amplius ab eo exigatur, nisi fortè ligna & utensilia in opus ministerij commoderet. Quapropter Episcopus providebit ne domus aut sepes illius à ministris vastentur. V.

Vt semel in anno Episcopi hanc cir-

cumtionem tempore congruo faciant. Et si amplius ministerium suum per diocesim agere voluerint, hanc tamen dispensam non amplius quam semel à Presbyteris per annum accipiant.

V I.

Quod & si circumtionem in salutem & necessitatem populi quacunq; de causa dimiserint, à Presbyteris nec hanc dispensam neque pretium illius exigant, neque aliis aut suis domesticis aut amicis exigendam concedant. Et quando circumierint, & in domo Presbyteri resederint, non sub occasione adfligendi Presbyteros immoderatè & non necessariè numerum famulorum adducant, neque vicinos ad pastum incongruè convocent. Quod & si cum caritate vocare voluerint, faciant: sed non amplius à Presbyteris, vel sub occasione vendendi, vel alio quolibet modo, quam statutum est exigant, neque paraveredos aut alias exactiones tollant.

V I I.

Vt Episcopi parrochias Presbyterorum propter inhonestum & periculosum lucrum non dividant. Sed si necessitas populi exegerit ut plures fiant Ecclesiæ aut statuatur altaria, cum ratione & auctoritate hoc faciant; scilicet ut si longitudo, aut periculum aquæ, vel silvæ, aut alicujus certæ rationis vel necessitatis causa poposcerit, ut populus & sexus infirmior, mulierum videlicet vel infantum, aut etiam debiliū imbecillitas, ad Ecclesiam principalem non possit occurrere, & non est sic longè villa ut Presbyter illic sine periculo ad tempus & congruè non possit venire, statuatur altare: & si ita populo complacet, & commodum fuerit, ne sine ratione scandalizetur, parrochia maneat indivisa. Sin autem præfata causa postulaverint, & populus non conductus, neque cupiditate vel invidia excitatus, sed rationabiliter adclamaverit ut Ecclesia illis fieri & Presbyter debeat ordinari, hoc Episcopi episcopaliter, teste Deo, in conscientia puritate, cum ratione & auctoritate, sine intentione turpis lucri, maturè consilio canonico tractent, & utilitati ac saluti subjectæ plebis quæque agenda sunt peragant, & secundum quod subtraxerint cuilibet Presbytero de parrochia, de dispensa quoque debita ab illo minus accipiant, & alteri, qui quod dividitur à parrochia suscipit, sub hac eadem mensura imponant.

VIII.

Vt Episcopi sub occasione quasi auctoritatem habeant canonum, his constitutis excellentiæ nostræ nequaquam resulent aut neglegant; sed potius canones ut intellegendi sunt intellegere & in cunctis observare procurent: quia si aliter fecerint, omnimodis & qualiter canones fidelium decimis agendum statuunt, & qualiter intellegi ac observari cum mansuetudinis nostræ decreto debeant, synodali dijudica-

tione & nostra auctoritate regia docebuntur.

IX.

Vt Episcopi synodos à Presbyteris, nisi sicut docet auctoritas canonum, duos scilicet, & per tempora constituta, non exigant. Sed & in eisdem synodis non per occasionem, sed per veritatem ministerij sui, teste Deo, ad quod constituti sunt, Presbyteros & tractent & teneant & absolvant.

TITVLVS VI.

PRÆCEPTVM CONFIRMATIONIS PRO HISPANIS qui in regno Karoli Calvi morabantur, datum in eodem loco in quo & superiora capitula conscripta sunt, id est, apud Tolosam in monasterio sancti Saturnini, anno Christi DCCCXLIV. regni autem eiusdem Karoli Regis quarto.

IN nomine sanctæ & individuae Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex. Si enim ea quæ ob utilitatem sanctæ Dei Ecclesiæ imperialibus edictis sunt constituta, magnificentiae nostræ confirmatione denuo instituentes corroboramus, ad diurnam prosperamque regni à Deo nobis collati stabilitatem id ipsum adtinere non dubitamus, quin etiam ad capeffendam æternæ felicitatis beatitudinem profuturum nobis liquidò credimus. Itaque notum sit omnium sanctæ Dei Ecclesiæ fidelium atque nostrorum, præsentium scilicet & futurorum, partibus Aquitaniæ, Septimaniæ, sive Hispaniæ consistentium magnitudini quia progenitorum nostrorum, magnorum siquidem orthodoxorumque Imperatorum, avi videlicet nostri Karoli, seu genitoris nostri Augusti Hludouici, auctoritatem imitantes, Gothos sive Hispanos intra Barchinonam famosi nominis civitatem vel Terracium castellum cohabitantes, simul cum his omnibus qui infra eundem comitatum Barchinonæ Hispani extra civitatem quoque consistunt, quorum progenitores crudelissimum jugum inimicissimæ Christiani nominis gentis Sarracenorum evitantes, ad eos fecere confugium, & eandem civitatem illorum magnipotentiae libenter condonarunt seu tradiderunt, & ab eorundem Sarracenorum potestate se subtrahentes, eorum nostræque demum libera & prompta voluntate se subjecerunt, complacuit mansuetudini nostræ sub immunitatis tuitione defensionisque munimine benignè suscipere ac retinere, & cohabitationem seu necessitatibus eorum opportunum auxilium, sicut & ab illis progenitoribus eorum & ipsis constat per imperialium apicum sanctionem concessum, clementer conferre: quatenus & nostra regalis conservatio constructa, atque innovatio in eorum bene gestis operibus exaltationi Ecclesiæ pretioso Christi sanguine redemptæ & ministret augmentum, & animabus eorum ac nostræ proficiat semper in emolumentum.